

عنوان طرح | نقش ماندگار در توسعه آموزش و پژوهش

پژوهشگر

استاد یوسف ثبوتی

تخصص

نجوم

موسسه علمی

دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان

زندگی نامه و دست آوردهای علمی و فنی

یوسف ثبوتی در سال ۱۳۱۱ در خانواده‌ای فرهنگی در شهر زنجان به دنیا آمد. وی پس از تحصیلات مقدماتی در زادگاهش، در رشته فیزیک دانشگاه تهران پذیرفته شد. پس از پایان دوره کارشناسی چند سالی در تبریز دبیر فیزیک بود. در سال ۱۳۳۷ به دانشگاه تورنتو عزیمت کرد و درجه کارشناسی ارشد از آن دانشگاه دریافت کرد. در ۱۳۳۹ به دانشگاه شیکاگو راه یافت و به تحصیل اخترفیزیک پرداخت. او در سال ۱۳۴۲ مدرک دکتری تخصصی خود را در نجوم و اخترفیزیک دریافت کرد.

در سال ۱۳۴۳ به ایران بازگشت و در دانشگاه شیراز به کار مشغول شد. فعالیت وی در دانشگاه شیراز سر آغاز تحولات جدیدی در نظام آموزش عالی ایران بود و ثبوتی نقش تأثیرگذاری در شکل‌گیری راه و رسم آموزش و پژوهش نوین دانشگاهی در شیراز دارد. استاد پیشنهاد و ایجاد مقطع‌های کارشناسی ارشد و دکتری فیزیک در شیراز را ارائه نمود. دکتر ثبوتی در سال ۱۳۵۱ طرح تأسیس رصدخانه‌ی ابوریحان بیرونی شیراز را پیشنهاد کرد. رصدخانه در ۱۳۵۶ افتتاح شد و تا به امروز تنها رصدخانه فعال کشور است. نظر به تعلق خاطری که به علوم دقیق و پایه دارد و نظر به پشتکار ستودنی‌اش، ثبوتی دانشگاه تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان را در سال ۱۳۷۰ تأسیس کرد. دانشگاه تحصیلات تکمیلی زنجان نمونه یک مرکز با کیفیت در آموزش و پژوهش دانشگاهی در کشور است.

در پانزده سال گذشته گوشه چشمی نیز به تغییر اقلیم و گرمایش زمین داشته است. درس تغییر اقلیم می‌دهد، کتاب «زمین گرم، ارمغان سده ۲۰» را تألیف کرده است (نشر گیتاشناسی، ۱۳۹۰). تعهدات جمهوری اسلامی ایران در قبال کنفرانس اقلیم را در فرهنگستان علوم به بحث و فحص صاحب‌نظران گذاشته است (نامه فرهنگستان، شماره ۴، ۱۳۹۷).

آثار و تالیفات این استاد برجسته شامل نگارش بیش از یک صد مقاله در نشریات علمی و بین‌المللی است. وی در کارنامه خود نیز تالیف و ترجمه شش کتاب را دارد. این پژوهشگر خستگی‌ناپذیر راهنمایی رساله بیش از پنجاه دانشجوی کارشناسی ارشد و دکتری را به عهده داشته است.

برخی عناوین و افتخارات

- مؤسس و رئیس رصدخانه ابوریحان بیرونی، دانشگاه شیراز، ۱۳۶۵
- عضویت فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۶۸ تا کنون
- مؤسس دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه، ۱۳۷۰
- مدال ویژه آکادمی علوم جهان سوم
- برگزیده جشنواره بین‌المللی خوارزمی، ۱۳۷۹
- عضو شورای علمی مرکز بین‌المللی فیزیک نظری (تریست ایتالیا)، منصوب از طرف یونسکو
- عضو کمیته ملی اخلاق در علوم و فناوری کمیسیون ملی یونسکو
- رییس گروه علوم پایه فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۸ - ۱۳۹۲
- عضو جامعه منجمین امریکا
- عضویت آکادمی علوم جهان سوم، ۱۳۶۶ تاکنون

